

Závěrečná zpráva z dotačního programu za rok 2006

Název dotačního programu:

Environmentální vzdělávání, výchova
a osvěta ve školách a školských zařízeních

Čištění toku řeky Odry a přilehlých lužních lesů v katastru města
Ostrava- Jih v CHKO Poodří

Vypracoval: Mgr. Theimer Josef

1. Úvod

CHKO Poodří bylo vyhlášeno v roce 1991 na ploše 82 km². Zaujímá zde nivu podél přirozeně meandrujícího toku Odry a jejích přítoků s řadou slepých ramen, rybníků, tůní a mokřadů. Pro oblasti jsou dále typické nivní louky a zbytky lužních lesů s charakteristickou faunou a flórou. Je to také významné hnízdiště vodních a mokřadních ptáků. V neposlední řadě je tento les významným oddechovým místem Ostravanů, kteří zde hledají klid.

2. Popis projektu

Projekt „Čištění toku řeky Odry a přilehlých lužních lesů v katastru města Ostrava- Jih v CHKO Poodří“ se konal v souladu se zákonem § 13 č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, který nabyl platnosti 1. července 1998. Podle tohoto zákona je povinno ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s Ministerstvem školství a tělovýchovy a dalšími úředními orgány podporovat osvětu, výchovu a vzdělávání široké veřejnosti v oblasti ochrany životního prostředí se zvláštním zaměřením na výchovu dětí a mládeže.

Projekt byl zaměřen na enviromentální osvětu studentů a na odstraňování odpadků, naplavenin, rozbitého skla v korytu a na březích řeky Odry, sběr odpadků v přilehlém lužním lese a nivních loukách a vyklizení nebezpečných předmětů na stezce (červená značka) spojující Polanku nad Odrou s Novou Vsí. Jedním z dalších stěžejních bodů bylo navázání úzké spolupráce Sportovního gymnázia Dany a Emila Zátokových s různými mimoškolními subjekty, které jsou zainteresovány v ochraně přírody a se subjekty veřejné správy (např. úřad Moravskoslezského kraje). Přínosem tohoto projektu bylo vzdělávání studentů v ekologii a trvale aktivní ochraně životního prostředí. Během celé akce byli studenti seznamováni erudovanými pracovníky CHKO Poodří a přítomnými kantory biologie s lužním ekosystémem a jeho zvláštnostmi. Cílovou skupinou bylo 90 studentů Sportovního gymnázia Dany a Emila Zátokových a do budoucna předpokládáme zapojení ostatních škol v městském obvodu Ostrava –Jih do podobného projektu.

3. Výstup projektu:

- a) Byly odstraněny odpady a naplaveniny v korytu i na obou březích řeky Odry a pravidelně odstraňovány odpady v blízkém lesoparku za naší školou.
- b) Byla zlikvidována černá skládka v blízkosti CHKO Poodří s pomocí OZO Ostrava.
- c) Studenti navštívili OZO Ostrava, CHKO Poodří a Záchranou stanici a Centrum ekologické výchovy v Bartošovicích.
- d) Studenti si během projektu uvědomili potřebné návyky, získali vědomosti, které vedli k pochopení principu trvale udržitelného rozvoje.
- e) S pomocí zakoupených binokulárních stereoskopických mikroskopů si studenti ověřili teoretické poznatky v praxi z různých přírodních ekosystémů.
- f) Studenti si osvojili provádění mikroskopických pozorování, naučili se zásadám bezpečnosti při odběru biologického materiálu a základům vědecké práce.
- g) Pomocí přednášek a praxe přímo v terénu dokázali pochopit funkci původních meandrů, lužních lesů a nivních luk, které dokáží přirozeným způsobem regulovat povodně.
- h) Studenti si kladným vztahem k vykonávaným činnostem uvědomili hodnotu věcí, které jsme z dotačního programu získali a tak se přímou měrou sami zasloužili o zkvalitnění své výuky.
- i) Po zakoupení binokulárních stereoskopických mikroskopů jsme se rozhodli do ŠVP začlenit již od 1. ročníku pro tento školní rok biologická praktika v kterých budou tyto mikroskopy využity.
- j) Studenti v současné době připravují materiál ke zpracování informační tabule, která bude využita v rámci dne otevřených dveří ve vestibulu naší školy.
- k) Společně se studenty se připravujeme na další projekt v rámci enviromentálního vzdělávání, který se bude týkat ochrany životního prostředí.
- l) Naši práci budeme prezentovat na mezinárodním dni Země, který se koná vždy v dubnu.
- m) Během doby realizace projektu jsme oslovili různá periodika v našem kraji v kterých jsme chtěli prezentovat výsledky naší práce. Článek o tomto projektu vyšel v MF Dnes v červnu a další článek připravujeme na konec září.

4. Popis realizace projektu:

1. etapa – Čištění řeky Odry, nivních luk a přilehlých lužních lesů.

První etapa projektu zahrnovala vytipování lokalit z největším znečištěním, jejich zmapování a posléze předložení návrhu na jejich likvidaci Správě CHKO. Po vzájemné dohodě jsme se domluvili na několika vytipovaných lokalitách, kde jsme mohli s dětmi konat úklid, sběr rostlin a živočichů, aniž by jsme nějakým způsobem poškodili významná chráněná společenstva. Během celého roku jsme pak dělali průběžný úklid břehů řeky, čištění lesa a nivních luk od odpadků, které sem byli doneseny návštěvníky a bezdomovci . Úklid těchto odpadků jsme prováděli průběžně během celého roku a to 3 krát v podzimních a 3 krát v jarních měsících. Vyvrcholením tohoto snažení byla likvidace skládky po bezdomovcích. Tuto skládku se nám podařilo zlikvidovat s pomocí firmy OZO Ostrava, kteří nám vyšli vstříc a zdarma nám dovezli velkokapacitní kontejner, kde jsme měli možnost uložit odpad z černé skládky. Celkem jsme za toto období nasbírali okolo 1 tuny materiálu, který jsme částečně třídili do kontejnerů s tříděným odpadem. Kromě lokalit v CHKO Poodří jsme rozšířili naši činnost také na přilehlý lesopark ve Výškovicích za naší školou, kde jsme trvale čistili koryto potůčku s pitnou vodou a okolí cest sloužících k oddychu a sportování Ostravanů. Úklid samotného koryta řeky Odry se konal pouze částečně z důvodu jarních povodní, kdy hladina řeky vlastním proudem smetla většinu odpadků. Po poklesnutí vody jsme částečně vyčistili břeh a po zakoupení lodí na přelomu května a června i koryto. Tuto akci chceme opakovat i nadále v dalších letech pravidelně.

2. etapa - Návštěva OZO Ostrava

Dne 31.5.2006 navštívili studenti sekundy, tercie a kvarty propagační výukové středisko centrum odpadové výchovy OZO Ostrava v Ostravě – Kunčicích. V tomto středisku se nás ujala paní Karasová, která se o nás pečlivě celou dobu starala. Samotná exkurze se skládala ze dvou částí, které na sebe navazovali. V první části jsme se mohli nenásilnou formou her a naučné prezentace dozvědět vše o možnostech jak nakládat s odpady, jak je třídit, kde najdeme sběrná místa v Ostravě, jak dělit plasty, jak omezit počet odpadů z domácnosti atd. Tato část byla proložena i praktickými úkoly a závěrečným testem v kterém si studenti znovu zopakovali nově nabyté vědomosti. V druhé části jsme navštívili přímo provoz s nezbytnými helmami, které zaručovali dětem bezpečnost po celou dobu exkurze. Zde mohli studenti spatřit v praxi jak se třídí samotný odpad jako plasty, sklo, dřevo, PVC, jak se vyrábí palivo pro cementárnu v Hranicích na Moravě a mohli posoudit, že třídění odpadu není opravdu zbytečnou činností. Všechny tyto vědomosti pak mohli využít přímo v praxi ve škole, kde odpad pro OZO Ostrava třídíme.

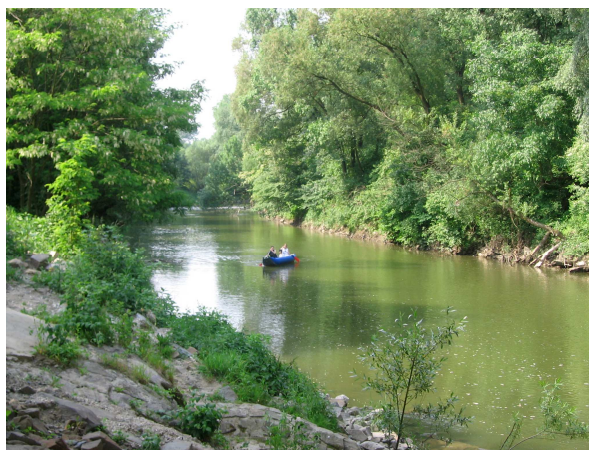
3. etapa - Návštěva CHKO Poodří a Záchrané stanice a Centra ekologické výchovy v Bartošovicích

Dne 13.6. a 29.6. 2006 se naši studenti zúčastnili exkurze do CHKO Poodří a prošli jsme si s vedoucím správy CHKO panem Bartošem naučnou stezku Bartošovické rybníky. Studenti měli možnost dovědět se mnoho zajímavých informací o tomto ekosystému a mohli si projít zajímavá místa na která se běžně nedostanou. Další částí této exkurze byla návštěva Záchrané stanice a Centra ekologické výchovy v Bartošovicích, kde se studenti podívali na spoustu naučně populárních informačních tabulí s přednáškou a druhou částí pak byl samotný výklad s exkurzí po stanici. Během hodinového programu jsme se dověděli spoustu užitečných a zajímavých informací týkajících se ochrany, etologie a morfologie ptáků, které nám nenásilnou formou podal zdejší erudovaný pracovník. Těchto dvou exkurzí se zúčastnili studenti sekundy, tercie a kvarty. Mimo tuto exkurzi byli žáci na dvou biologických výukových programech, kterou organizovali kantoři biologie v době vyučování.

4. etapa - Sběr a určování rostlin a živočichů

Během školního roku 2005/2006 jsme se studenty sekundy, tercie a kvarty odebírali vzorky rostlin a živočichů z volné přírody v blízkosti CHKO Poodří po domluvě s vedením Správy CHKO Poodří a pomocí praktických odběrů a ukázek jsme se snažili zpestřit jejich výuku praktickými úkoly a ukázkami. Po zakoupení mikroskopů jsme začali také s určováním rostlin a fixovaných bezobratlých živočichů. V určování a sběru budeme pokračovat i nadále, jelikož je to velice přínosné pro zpestření výuky a zahrneme tyto praktika i do ŠVP pro tento školní rok. V jarních měsících jsme vykonali dvě exkurze vedené učiteli biologie do CHKO Poodří a společně s dětmi jsme určovali podle klíčů zdejší flóru.

5. etapa - Prezentace

Prezentace výsledků a samotný průběh grantu byl průběžně aktualizován a prezentován na oficiálních internetových stránkách naší školy <http://www.sportgym-ostrava.cz>, kde je k nahlédnutí také rozšířená závěrečná verze pro tisk ve formátu pdf. Společně s počítačovou formou byly vypracovány také tištěné dokumenty v počtu 3 kusů. Článek o našem projektu vyšel v periodiku MF Dnes v červnu a další článek s vyhodnocením projektu plánujeme na konec září.. Společně s žáky jsme vytvořili informační tabuli, která informovala ostatní žáky naší školy o práci na tomto grantu a připravujeme závěrečné zhodnocení naší práce a následně naši prezentaci pro rodiče a žáky jiných škol v době obou termínů dnů otevřených dveří, které se budou konat v podzimních měsících. Svou činnost hodláme také prezentovat v dubnu 2007 v rámci mezinárodního dne Země. Článek o tomto projektu připravujeme také do časopisu Živa a do periodika vydávaného ČSOP ČR.

6. etapa - Nákup materiálu

V rámci našeho projektu jsme zakoupili 3 stereoskopické binokulární mikroskopy od firmy Arsenal s.r.o. , Na strži 59, Praha 4, 14000 a 3 lodě typu Yukon od PhDr.Františka Vyhňáka-Ivpos Ostrava , Nádražní 116, Ostrava 1,702 00 , které nám výraznou měrou zkvalitnili a nadále zkvalitní výuku biologie a pomohli nám při praktické realizaci dotačního programu. Při výběru těchto finančně větších položek jsme srovnávali vždy 3 dodavatele podle kvality, ceny, dostupnosti a kvality servisu, a možné spolupráce při našich akcích.

4. Celkové hodnocení:

Tento projekt hodnotíme velice kladně, jelikož jsme pracovali průběžně s 90 studenty nižších ročníků a ti tak měli možnost si přímo v terénu ověřit pomocí praktických činností učení získané vědomosti. Z finančních prostředků jsme zakoupili nové vybavení, které výraznou měrou zkvalitní naši výuku především v praktických cvičeních z biologie. Tuto činnost kladně hodnotili učitelé, žáci, ale také rodiče, kteří byli o této akci průběžně informováni na třídních schůzkách. Po ukončení tohoto projektu začneme pracovat na projektu novém, protože jsme si uvědomili, že je to jediná možnost jak zapojit studenty cíleně a systematicky do občanského života. I přesto, že jsme škola sportovně zaměřená klademe veliký důraz na environmentální vzdělávání. Námí nově tvořený ŠVP se opírá o vládou vydaný dokument z roku 2005 "Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky" a o strategické směry a cíle EU ve vzdělávání.

Hlavními cíly do budoucna jsou pro nás zvýšení kvality a efektivity vzdělávacího systému a učinit vzdělávání přitažlivější, progresivnější a smysluplnější pro studenty i učitele.

A toto může být třeba nový začátek.....